

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ارزیابی عملکرد تا مدیریت عملکرد

سخنرا ن: دکتر جعفر مهی زاده

یکی از مهمترین دغدغه های مدیران در بخشهای دولتی و خصوصی در زمینه های تولیدی و خدماتی افزایش بهره ور ی بویژه بهره ور ی نیرو ی انسانی در راستای افزایش اثربخشی کاوا - پی است .

سازمانها باید به کمک کارکنان خود ارزیابی معیارهای عملکرد مربوطه را برا ی کنترل فرایندها به منظور افزایش میزا ذ تولید یا خدمات ، کاهش نسبی هزینه ها ، ارتقاء کیفیت محصولات یا خدمات و در نتیجه جلب رضایت مشتریان بوجود ورنند .

در الگوی سنتی اداره تصور براین بود که سازمانهای بوروکراتیک خواه ناخواه نتایج مطلوبی را به بار خواهند آورد . با وجود سرزنشها و دغدغه ها نسبت به عملکرد الگوی سنتی ، موانع زیاد ی بر سر راه تفکر جدید مدیریت وجود داشت .

ارزیابی عملکرد :

منظور از ارزیابی ، بکارگیری سیستم یا روشی مناسب به منظور سنجش میزان عملکرد از بعد کمی و کیفی براساس معیارهای از پیش تعیین شده می باشد .

ارزیابی عملکرد بصورت فردی و سازمانی به عنوان ابزار برای کنترل کیفیت اقدامات مدیریت منابع انسانی بکارگرفته می شود . ورد اقتصاد و کوشگرانه از فعالیتهای مختلف یک سازمان است . امروزه به ارزیابی با دید وسیع تر یعنی مدیریت عملکرد ، کید می گردد . مدیریت عملکرد به عنوان یکی از پدیده های نوین در قلمرو مدیریت استراتژیک منابع انسانی و ارزیابی عملکرد یکی از مقوله ها و اجزا به نام مطرح می باشد .

نلراین و لاراین (۲۰۰۱) مدیریت عملکرد را فرایندی برای دستیابی به اهداف تجاری و کلی سازمان از طریق مشارکت بیشتر کارکنان در فعالیتهای دانسته و ارزیابی عملکرد را به عنوان وسیله ای مؤثر برای پ نظر تو توسعه کارکنان در گروههای کار تعریف می کنند .

اهدای ارزیابی عملکرد :

از ۱ - نجایی که در اکثر موارد خروجیهای سیستم (بویژه در سیستمهای تولیدی) به ندرت مطابق معیارهای از پیش تعیین شده می باشد و لذا هدف از ارزیابی عملکرد عبارتند از :

۱. شناسایی نیازهای موزش مشاغل و شاغلین
۲. پاداشدهی و ایجاد انگیزه در افراد
۳. تعیین بازدهی کار - پی و اثر بخشی کار
۴. مبنایی برای برنامه ریزی نیروی انسانی
۵. شناسایی استعدادها و فردی و رشد شخصیت نان
۶. ترمیم و اصلاح عملکرد جهت نیل به بهره وری مؤثر
۷. پیشگیری از انحرافات و کج روی نظری - یند
۸. تقویت احساس عدالت سازمانی و برابری حقیقی
۹. مدیریت اقدامات پرسنلی نظیر: کارمندیابی، انتخاب، انتصاب، اجتماعی کردن و طبقه بندی کارکنان

دیدگاه‌های ارزیابی عملکرد :

الف) دیدگاه سنتی: Traditional Perspective

مچ گیری و کنترل ، سخت گیرانه و تنبیهی ، حسابگرانه و کلاسیک

ب) دیدگاه نوین: Modern Perspective

اصلاحی و هدایت گرانه ، آموزشی و تشویقی ، انسان گرایانه و سیستمی

• **متمرکز بر شغل (Job Evaluation)**

معیارهایی براساس شرح شغل و شرایط احرازمشاغل تعیین میشوند

✓ **متمرکز بر شاغل (Performance Appraisal)**

شوند .

معیارهایی براساس توانایی و قابلیت‌های افراد و خلاقیت آنها تعیین می

~ یند ارزیابی عملکرد :

مراحل اساسی برای ایجاد یک سیستم ارزیابی عملکرد موفق عبارتند از :

مرحله (۱) : برنامه ریزی راهبرد ی

✓ تعیین چشم انداز ، رسالت ، اهدا فراهبرد ی و ارزشهای سازمان

✓ تعیین اهدا فعملکرد ی میان مدت و کوتاه مدت

✓ طرحریزی عملکرد سالیانه

✓ تعیین مسؤلیت برای هر هدف عملکرد ی

✓ تخصیص منابع ، امکانات و بودجه لازم

مرحله (۲) : تعیین شاخصهای عملکرد

✓ تعیین و بهنگام نمودن شاخصهای کلان

✓ تجزیه شاخصهای کلان به شاخصهای فرعی

✓ تشکیل تیم ارزیابی عملکرد

✓ تعیین مسئول جمع‌آوری - ویرایش، طبقه‌بندی و پردازش اطلاعات و گزارش‌دهی

✓ تعیین سیستم تشویق و پاداش براساس میزان دستیابی به نتایج

مرحله (۳) : اندازه گیری عملکرد

✓ تعیین منابع اطلاعاتی

✓ تدوین طرح عملیاتی و اجرا یا - ن

✓ طراحی سیستم اطلاعاتی برای جمع ا - ور ی ، طبقه بندی ، پردازش و ارائه اطلاعات

✓ جمع ا - ور ی ، طبقه بندی و پردازش اطلاعات

www.cementtechnology.ir

مرحله (۴) : تجزیه و تحلیل اطلاعات

✓ متواز و یکپارچه نمودن اطلاعات

✓ ایجاد توانمندی برای تحلیل اطلاعات

✓ تحلیل و تصدیق نتایج

✓ انجام بازنگری مدیریت

✓ ارائه بازخوردهای مناسب به مسئولین فرایندها

مرحله (۵): ارزیابی تحلیلها و بهبود مستمر

✓ بکارگیری تحلیلها توسط مسئولین برا بهبود مستمر

✓ اعلام نتایج برا همه ذینفعان

✓ انجام تشویق و ارائه پاداش براساس نتایج

✓ بهره ور یاز نتایج توسط مدیریت برا بهینه ساز یاهدا فراهمبرد ی

شرایط موفقیت سیستم ارزیابی عملکرد :

در صورتیکه سیستم مدیریت و اندازه گیری عملکرد با در نظر گرفتن شرایط زیرنگار شد، طرحریزی و اجرا گردد، بعنوا ذابزار یقدرتمند در اختیار مدیرا نخواهد بود تا در بازار مملواز رقابت کنونی موفق شوند .

✓ محور یبود نقش مدیریت ارشد در راهبری کل سیستم

✓ وجود احساس فوریت برا ی ایجاد سیستم مدیریت و اندازه گیری عملکرد

✓ طراحی سیستم بنحویکه دارا یگرایش تشویق باشد واز تنبیه دور یجوید

✓ بعنوا ذابزار تصمیم گیری مدیرا ذبه کار گرفته شود

علمای مدیریت الگوهایی را برآی ارزیابی ارائه کرده اند که مهمترین آنها عبارتند از :

- مدیریت بر مبنای هدف یا نتیجه (MBO)
- مدیریت کیفیت جامع (TQM)
- کارت‌های امتیاز یمتواز ن (BSC)
- مدیریت کیفیت ایزو (ISO)
- جایزه کیفیت اروپایی (EFQM)
- جایزه کیفیت امریکایی یا مدل مالکوم بالدريج
- سیستم مدیریت هوشین کانری
- مدل ارزیابی ادواردز دمینگ
- سیستم خود ارزیابی
- مدل الگوبردار ی از بهترینها (Bench Marking)
- مدل پورتر و لاولر
- مدل فریس
- مدل ویکتور وروم
- مدل موفقیت هرسی وگلد اسمیت (Achieve)
- روش تحلیل ذینفعان
- مدل عوامل رفتار ی (BARS)
- مدل بازخور ۳۶۰

از ارزیابی تا مدیریت عملکرد:

برای یکسب، حفظ و توسعه موفقیت، سازمانها می باید به ارزیابی عملکرد شدیداً توجه نمایند. بسیار یاز سازمانهای پیشرو و موفق، این پیام را دریافته اند. به گونه ای که پیش بینی می شود تلسل ۱ - ینده، همه سازمانها و شرکتهای چگونگی ارزیابی عملکردشان را بررسی و مجدداً طراحی نمایند.

دلایل متعدد برای تغییر سیستم ارزیابی عملکرد سازمانی وجود دارد که مهمترین آنها عبارتند از:

(۱) تغییر ماهیت کار	(۵) جایزه ملی و بین المللی
(۲) افزایش رقابت	(۶) تغییر نقشهای سازمانی
(۳) ورود در جهت بهبود	(۷) تغییر تقاضاهای محیطی
(۴) تکنولوژی اطلاعاتی	

روشهاي ارزيابي عملکرد مرسوم پيشين بدليل درگير شدن اغرا ضد شخصي ارزيا بان درارزيابي ،ارزيابي جداگانه عملکرد فرد و بسيار ي دلایل ديگه لا فاكارا - مد و بدو ن استفاده بودند به همين دليل مورد توجه قرار نمي گرفتند ، حال نکه درمديريت عملکرد ،ارزيابي بمنظور شناسايي شايستگيها هوودا - نها ضمن تقويت توانايي (توانمند ساز ي و جانشين پرور ي) بکارگرفته مي شود.

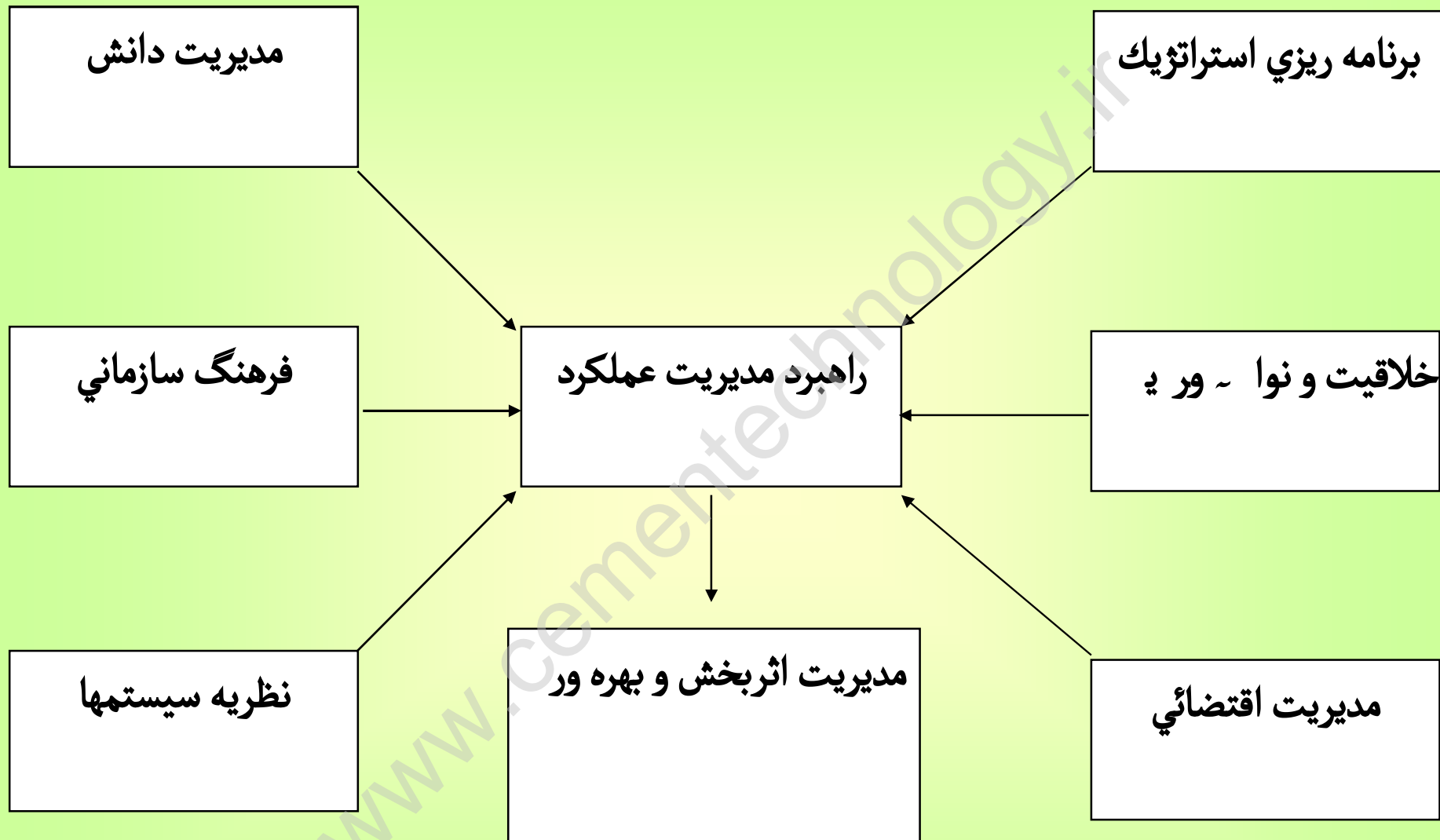
چنانچه دیده میشود ، در عصر حاضر حرکت از ارزيابي عملکرد بسوي مديريت عملکرد اجتناب ناپذير مينمايد .زيرا مديريت عملکرد شرايطي را فراهم مي ورد که به نيرو ي انساني بعنوا ن سرمايه اصلي سازمان واستراتژيک ترين مزيت نسبي درقبال رقبا امکان رشد و پيشرفت مي دهد .

اما يک سيستم مديريت عملکرد بايد دارا ي ويژگيهاي خاصي بوده واز يک رو ش ارزيا کلا - مد برخوردار باشد تا بتوکللا - يي لازم را در سازمان داشته باشد .

مدیریت عملکرد :

مدیریت عملکرد یکی از شاخصهای کاربرد و در رفتار سازمانهای مختلف می باشد. در گذشته، مفهوم و نحوه برداشت از ماهیت مدیریت عملکرد (ارزیابی عملکرد) بر اساس شناخت گلوگاهها و برخورد فیزیکی انجام می گردیده است. ولیکن در حال حاضر با توجه به تحولات سریع محیطی بسیار و از تعاریف گذشته جای خود را به راهبردهای منطقی فعلی داده است.

مدیریت عملکرد از جمله شاخصهای کاربرد و در سازمانها محسوب می گردد. در گذشته مصادیق مختلفی از مدیریت عملکرد (ارزیابی عملکرد) تحلیل گردیده و با یک بررسی اجمالی در نظریه های مدیریتی از ابتدا و شکل گیری علوم مدیریتی به این نتیجه دست می یابیم که - ایند تعریف شده به عنوان الگوهای کارساز - میخستگی فراوانی به ایجاد ثبات دارد و لیکن این مطلب در برهه کنونی پاسخگو نمی باشد.

ویژگیهای مدیریت عملکرد کارا - مد

۱. افراد بطور کامل از اهداف و استراتژیهای شرکت گاهی دارند .
۲. فرهنگ و جو سازمان روحیه کار جمعی را حمایت کردلهز و نپشتیبانی می نماید .
۳. خواسته ها و توقعات مسئولین تعریف شده و پرسنل از آنها گاهی کامل دارند .
۴. پرور شو رشد نیرو ی انسانی از جنبه های گوناگون در نظر بوده و افراد مسیرهای رشد شغلی را برا ی خود مهیا می بینند .
۵. به هر فرد متناسب با توانائیهایش بهاداده میشود و همچنین پاداشی متناسب با توقعاتش دریافت میدارد .
۶. نظام پرداختها براساس فرهنگ عملکرد و شایستگیهای گروهی تدوین می شود .
۷. مدیریت عملکرد از يك سیستم ارزیابی عملکرا - مد با ویژگیهای متمایز و برجسته برخوردار است .
۸. مدیریت عملکرد ، مدیریت مؤثر بر استعدادهاست و در این امر از فرهنگ لازم برا ی مدیریت افراد دانشگر برخوردار است ، بطوریکه از اتلاف انرژی ی افراد خلاق و دانا جلوگیری می نماید .